

»Mostovi zbližujejo – zidovi ločujejo«:

praznovanje 30. obletnice padca berlinskega zidu na OŠ Trnovo

Petra Kos, učiteljica nemščine, OŠ Trnovo Ljubljana

V lanskem koledarskem letu smo s kulturnim dnevom na OŠ Trnovo, ki ga vsako leto posvetimo evropskemu dnevu jezikov, obeležili aktualno tematiko – 30. obletnico padca berlinskega zidu. Devetega novembra 2019 so Berlin, Nemčija in vsa Evropa praznovali 30. obletnico padca berlinskega zidu, ki je kar 28 let Berlin in Nemčijo delil na vzhod in zahod. Zidovi, ograje, mostovi so se nam zdeli idealno izhodišče za delo z učenci. Aktualno temo smo lahko medpredmetno povezali, med seboj smo sodelovali učitelji jezikov, zgodovine, geografije, likovne umetnosti, etike, matematike, tehnike in ostali. Nastal je kulturni dan, ki smo ga vsi zaključili polni energije.

UVOD

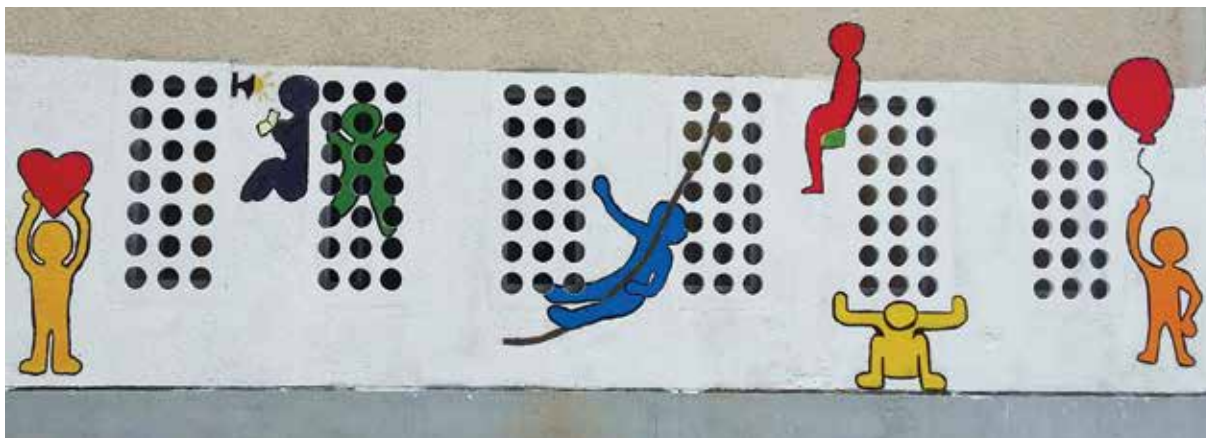
OŠ Trnovo je velika šola s 700 učenci. Že pred uvedbo poučevanja angleščine kot neobvezni izbirni predmet v OŠ smo na naši šoli izvajali učenje angleščine od 1. razreda naprej. Tako smo bili seveda zelo veseli novosti, uvedbe neobveznih izbirnih predmetov v 4. razredu, ko so naši učenci lahko začeli z drugim tujim jezikom – nemščino – že v 4. razredu. Ker so torej naši učenci vajeni učenja tujega jezika že zelo kmalu, je seveda tudi za nemščino vsako leto velik interes. Kot učiteljica sem zelo vesela, da lahko gradim znanje vse od 4. do 9. razreda.

Velika kvaliteta učenja tujih jezikov na naši šoli je tudi v tem, da vsi jezikoslovci med seboj sodelu-

jemo, uporabljamo iste metode in strategije učenja. Opazno je tudi, da smo aktiv, ki se med seboj dobro razume, si med seboj pomaga ter se angažira ob različnih priložnostih in projektih na šoli in izven nje. Člani našega aktiva sodelujemo v mednarodnih projektih iEARN, Erasmus+, InnoTeach ter drugih. Naša šola spada tudi med začetnike vpeljave tujega učitelja (*english native speaker*) pri pouku.

Na šoli pa poleg ostalih projektov vsako leto organiziramo tudi kulturni dan v počastitev Evropskega dneva jezikov.

Kulturni dan pripravimo za celo šolo, učenci se med seboj povezujejo po horizontali in po vertikali. Pogosto v organizacijo vključimo tudi zuna-

nje sodelavce, tako da je organizacija velik izziv. V organizacijo vključimo čim več tujih jezikov, različnih izvajalcev ter se navežemo na aktualne dogodke v Evropi in svetu.

Tako smo v letu 2016/17 Evropski dan jezikov pripravili na temo Velikega dobrodušnega velikana, s čimer smo obeležili 100. obletnico rojstva avtorja Roalda Dahla. S tem dnem se nismo posvetili le slovenščini, nemščini, angleščini, francoščini ali kitajščini (jezikom, ki jih poučujemo na naši šoli), temveč vsem jezikovnim posebnostim posameznega predmetnega področja.

V šolskem letu 2015/16 smo sodelovali z zunanjimi inštitucijami, ki se ukvarjajo s tujimi jeziki v Ljubljani. Tako smo učence odpeljali na Francoski inštitut, Konfucijev inštitut, Goethe Institut in na turško predstavništvo. Na šoli smo gostili Portu-

galce, predstavnike Španije, Makedonije ter Nizozemske. Organizacija takšnega dne zahteva zelo kvalitetno sodelovanje med vsemi člani kolektiva ter zunanjimi gosti. Na ta dan je potrebna prilagoditev urnika pouka ter prehrane, kar zahteva veliko dela z organizacijo in dokumentacijo.

30. OBLETNICA PADCA BERLINSKEGA ZIDU

V letošnjem šolskem letu smo kulturni dan posvetili 30. obletnici padca berlinskega zidu. Temo smo združili z aktualno problematiko migracij po svetu in dan poimenovali *Mostovi zbližujejo – zidovi ločujejo*.

Zgodovinsko ozadje

Izhodišče kulturnega dne je bila 30. obletnica padca berlinskega zidu, ki smo jo praznovali novembra lani. Berlinski zid je Berlin in Nemčijo 28 let, od leta 1961 pa vse do leta 1989, delil na vzhod in zahod. Po porazu Nemčije v 2. svetovni vojni so si Združene države Amerike, Združeno kraljestvo, Francija ter Sovjetska zveza razdelile Nemčijo in Berlin. Največji je bil sovjetski sektor, ki je pokrival mesta na vzhodu ter vzhodni del Berlina. Hkrati se je začela tudi hladna vojna in Berlin se je znašel sredi boja med Združenimi državami Amerike in Sovjetsko zvezo. Državi sta si med seboj postali vedno bolj sovražni. Nemčija je razpadla na zahodno Nemčijo – Zvezna republika Nemčija ZRN (Bundesrepublik Deutschland – BRD) in na vzhodu v Nemško demokratično republiko NDR (Deutsche Demokratische Republik – DDR). Vendar so z ustanovitvijo NDR prebivalci masovno prečkali meje in zapuščali vzhod. Tako je med letoma 1949 in 1961 državo zapustilo 2,6 milijona prebivalcev. Ker je to močno ogrožalo gospodarsko rast in obstoj vzhodne države, se je vzhod odločil za gradnjo zidu. Na začetku je bila gradnja zidu skrivnost, v noči med 12. in 13. avgustom 1961 pa so se zaprle cestne povezave proti zahodu in povezave med zahodom in vzhodom so bile pretrgane.

Zid je bil dolg 156,4 km. Na vzhodu so 100 m pas ob zidu porušili, okoliške prebivalce izselili, zid pa močno varovali. Poleg zidu so namestili še bodečo žico,

jarke, postavili kontrolna vozila, opazovalne stolpe in službene pse. Vzhodnonemški vojaki so vsak poskus pobega preprečili z ubojem. Zid je imel nekaj uradnih mejnih prehodov, ki so le izjemam dopuščali prehod v drugo državo. S postavitvijo zidu so bile namreč ločene tudi družine.

Povod za padec zidu so bili torej dolgoletno nezadovoljstvo prebivalcev, protesti, množična zborovanja in pobegi iz vzhodnega dela na zahod prek drugih držav. 9. novembra 1989 je berlinski zid dokončno padel.

Kulturni dan – delo v mesecu septembru

Za organizacijo kulturnega dne smo torej v aktivu tujih jezikov imeli bogato izhodišče. Pri nemščini in angleščini smo že v mesecu septembru učence pripravljali na kulturni dan. Kulturni dan smo imeli 30. 9. 2019, saj ga vsako leto organiziramo na temo Evropskega dneva jezikov.

Prav tako smo se v aktivu povezali z ostalimi aktivni – pri geografiji so učenci spoznavali Slovenijo, Evropo in svet ter različne delitve sveta, ki so zdaj zelo aktualne. Pogovarjali so se o Nemčiji, Berlinu, vzhodu in zahodu, današnji delitvi sveta na bogati sever in revni jug, o zidu, ki so ga ZDA postavile na jugu proti Mehiki, o ograji, ki jo je Slovenija postavila na svoji južni meji ipd. Pri zgodovini so predelali obdobje od

2. svetovne vojne do padca zidu. Pri etiki so učenci obravnavali temo migracij in beguncev po svetu. Pri tehniki, fiziki in matematiki so merili, izdelovali opeko za zid, zid ipd. Pri likovni umetnosti pa so učenci spoznavali, si ogledovali, izdelovali grafite, ki so bili pomemben del berlinskega zidu.

Kulturni dan – 30. 09. 2019

Zaradi obsežnih priprav skozi celoten mesec je bil 30. september le še finale naših raziskav. Kulturni dan je bil organiziran za celo šolo, učitelji tujih jezikov smo prevzeli vsak po razred ali dva in z njimi natančneje sodelovali oz. prevzeli vodenje tistega razreda. Ker sem sama aktivneje sodelovala pri organizaciji od 6. do 9. razreda, bom podrobneje predstavila, kako smo kulturni dan izvedli v razredih s starejšimi učenci.

Prva ura je bila pri vseh razredih enaka. Učenci so spoznali Nemčijo, Berlin, berlinski zid, si ogledali nekaj filmčkov situacije pred postavitvijo zidu, kako so ljudje živeli v času zidu ter po padcu zidu. Naslednje štiri ure je vsak razred obdelal določeno temo.

6. razred je temo spoznaval skozi glasbo. V angleščini in nemščini so spoznavali in se naučili pesmi, katerih tema so svoboda, zid, ljubezen, revščina ... Med njimi so bile tudi pesmi, ki so jih izvajali na koncertu na dan padca berlinskega zidu.

7. razred je temo obravnaval skozi umetnost. Lotili so se grafitov, preučevali so, kdaj so grafiti vandalizem in kdaj umetnost. Spoznali so vseh 13 mest, kjer je v Ljubljani dovoljeno ustvarjati grafite. Ker so tri od teh mest tudi v Trnovem, so si v eni šolski uri na sprehodu po Trnovem ogledali tudi dovoljene in nedovoljene grafite.

Nadaljevali so z likovnim ustvarjanjem po razredih. Nekateri so na risalne liste risali (ali pisali politična, ljubezenska sporočila) grafite, nekateri so iz škatel papirnatih robčkov, ki so v obliki opeke, krasili to opeko. Poudarek pri opeki so bile vrednote naše šole – znanje, ustvarjalnost, srčnost, varnost ter odgovornost. Še isti dan so grafite razstavili na panojih, iz katerih smo sredi avle šole simbolično postavili zid, zid smo pa postavili tudi iz škatel za robčke. Simbolično je zid stal do uradne obletnice padca berlinskega zidu novembra 2019.

Skupina učencev je pod vodstvom učiteljice likovne umetnosti grafit dvignila na višjo raven in ustvarila grafit na eni izmed zunanjih sten naše šole.

8. razred je temo obravnaval skozi ogled filma na temo prijateljstva in analize le-tega. Po uvodu v šoli so se odpravili v Kino Komuna, dan pa ponovno zaključili z analizo filma v šoli. 9. razred je dan dejavnosti namenil razmišljanju o sodobnih vrednotah evropskega državljana. Najprej so se v razredih na temo pripravili, zadnje uro pa so vsi trije oddelki 9. razreda izvedli debato. Razmišljali so o tem, ali nas meje razdvajajo, zakaj meje potrebujemo, ali smo zaradi mej bolj varni. Nadaljevali so z grafiti kot načinom sodobnega izražanja in umetnosti ali kot obliko vandalizma. Debatirali so tudi o tem, kakšna je pri vsem tem vloga sodobne tehnologije – nas tudi ta zbližuje ali nas, nasprotno, razdvaja? Debata je potekala tako v slovenskem kot tudi v angleškem in nemškem jeziku.

Dan se je zanimivo zaključil, učencem je bila tema zelo všeč, odprlo pa se je mnogo novih vprašanj, ki jih bomo obravnavali v prihodnje.

Uradni zaključek kulturnega dne – petek, 8. 11. 2019

Ker smo kulturni dan zastavili tako na široko, smo ga želeli nadaljevati še do uradne 30. obletnice padca berlinskega zidu. Tako smo razstave po šoli postavili tako, da smo tudi na naši šoli postavili zid, ki nas je en mesec spominjal na dogodke okrog nas, na krivice, revščino, ignoranco, vojne, sovraštvo in nam hkrati kazal drugi pol, torej ljubezen, srčnost, prijateljstvo, empatijo, pomoč drugemu ipd.

30. obletnica padca berlinskega zidu je bila v soboto, 9. 11. 2019, zato smo naše zidove po šoli simbolično podrli v petek, 8. 11. 2019. Ta dan smo padec zidu obeležili le pri pouku nemščine. Ogledali smo si aktualne novice nemških poročil, brali novice, poslušali glasbo in slavnostno podrli zidove po avlah šole.

ZAKLJUČEK

Z organizacijo in izvedbo kulturnega dne smo bili vsi izjemno zadovoljni. Dan je bil na eni strani zelo poučen, aktualen, avtentičen, na drugi pa zanimiv ter zabaven.

Med seboj so sodelovali različni učitelji, prav tako učenci različnih razredov. Kvaliteta dela in dobra priprava se izkažeta s tem, da se tako zahtevno delo izpelje na tako visokem nivoju. Učenci so navdušeni, če jih vključiš v proces dela in samo izvedbo.

Za delo smo bili vsi zelo motivirani, kajti tema je bila res aktualna. Učenci, prav tako pa tudi učitelji, so temo sprejeli zelo pozitivno, kajti lepo je biti del skupnosti, poznati in reševati težave, ki so tako blizu nas, ter obravnavati temo, ki zbližuje narode, svet in učence kot skupnost naše šole.

